

Izabrana djela Alije Nametka.
Sarajevo: Dobra knjiga, 2024.
2502 str.

Književno i folklorno stvaralaštvo Alije Nametka zauzima posebno mjesto u bosanskohercegovačkoj književnosti, a njegov folkloristički rad i društveni angažman je uvjetovao da ga historija pamti kao jednog od značajnijih pojedinaca bosanskohercegovačke i muslimanske kulturne scene. Njegov novelistički i prozni izražaj predstavlja duboku refleksiju društveno-historijskih gibanja koja su zahvatila Bosnu i Hercegovinu tokom 20. stoljeća. A njegove novele često bilježe sudbine običnih ljudi suočenih s društvenim i historijskim prevratima od pada Osmanskog Carstva i dolaska Austro-Ugarske Monarhije, te uspostavljanja Kraljevine Jugoslavije i agrarne reforme, pa do Drugog svjetskog rata, stradanja muslimana i uspostave socijalističke Jugoslavije. Folklorni rad Alije Nametka predstavlja jedan od najznačajnijih priloga na polju bosanskohercegovačke folkloristike. Posvećeno očuvanju bosanskohercegovačke usmene tradicije, njegovo istraživanje narodnih priča, pjesama, običaja i poslovice obogatilo je bosanskohercegovačku kulturnu baštinu. Posebnu pažnju posvetio je prikupljanju autentičnih narodnih kazivanja, često zapisanih u njihovom izvornom obliku, čime je sačuvao duh lokalnog jezika i tradicije.

Ova "Izabrana djela" počinju s kratkim pričama i novelama u dva toma. Urednik prvog toma je poznati bosanskohercegovački književnik Hadžem Hajdarević. Kao uvodnu studiju Hadžem Hajdarević je napisao tekst "Drama trajanja i nestajanja u djelima Alije Nametka", u kojem autor pojedinačno analizira izabrane novele i kratke priče. Kao izbor novela uzeo je Nametkovu knjigu *Trava zaboravka* objavljenu 1966. godine za vrijeme autorovog života. Ukupno je u prvoj knjizi sadržano 36 kratkih priča, pripovijetki i novela.

Naredna knjiga u "Izabranim djelima Alije Nametka" je *Novele i kratke priče II*. Urednica

Izabrana djela Alije Nametka
(Selected Works of Alija Nametak)
Sarajevo: Dobra knjiga, 2024.
2502 pgs.

The literary and folklore work of Alija Namek occupies a special place in Bosnian and Herzegovinian literature, and his folkloristic work and social engagement made him one of the most significant individuals of the Bosnian and Herzegovinian and Muslim cultural scene. His novelistic and prose expression represents a deep reflection of the socio-historical movements that affected Bosnia and Herzegovina during the 20th century. His short stories often record the fates of ordinary people faced with social and historical upheavals from the fall of the Ottoman Empire and the rise of the Austro-Hungarian Monarchy, and the establishment of the Kingdom of Yugoslavia and the agrarian reform, to World War II and the suffering of Muslims and the establishment of socialist Yugoslavia. Alija Nametak's folkloristic work represents one of the most significant contributions to the field of Bosnian and Herzegovinian folklore. Dedicated to the preservation of Bosnian and Herzegovinian oral tradition, his research into folk tales, songs, customs and proverbs has enriched Bosnian and Herzegovinian cultural heritage. He paid special attention to collecting authentic folk tales, often written down in their original form, thus preserving the spirit of the local language and tradition.

These "Selected Works" begin with short stories and novellas in two volumes. The editor of the first volume is the famous Bosnian writer Hadžem Hajdarević. As an introductory study, Hadžem Hajdarević wrote the text "The drama of duration and disappearance in the works of Alija Nametak" in which the author individually analyzes selected novellas and short stories. As a selection of short stories, he chose Nametak's book "*Trava zaboravka*" ("The Grass of Oblivion"), published in 1966

ove knjige je Fatma Hasanbegović, vanredna profesorica Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu u penziji. Ona je prva osoba koja je odbranila doktorsku disertaciju na temu književnog djela Alije Nametka te je naknadno objavila knjigu *Sunce i suton: književno djelo Alije Nametka*. Ovaj tom je nastao kao kompilacija više zbirki i knjiga Alije Nametka i ukupno sadrži 40 kratkih priča i novela. Kao izvor uzete su knjige *Ramazanske priče*, *Mladić u prirodi*, *Dobri Bošnjani*, *Bajram žrtava* i *Za obraz*.

Treća knjiga predstavlja jedini kompletirani roman Alije Nametka *Tuturuza i šeh Meco* u kojem autor koristi svoje znanje folkloristike da majstorski oslikava život i svakodnevnicu Bošnjaka u turbulentnim vremenima. Kroz upečatljive likove, Nametak vješto dočarava duh tradicionalnog bosanskog života, s naglaskom na moralne vrijednosti, običaje i unutrašnje dileme pojedinca. Urednici ovog toma i autori uvodnog teksta su Saliha Alijagić, bibliotekarka Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine, i Muhamed Nametak, viši naučni saradnik Instituta za historiju Univerziteta u Sarajevu, oboje unučad Alije Nametka. Ova knjiga, osim integralnog dijela romana, sadrži i četiri dodatne crtice, kraće priče, koje su naknadno pronađene u vidu rukopisa, ali i objavljenih radova u časopisima nakon inicijalnog objavljivanja romana 1978. godine.

Četvrta i peta knjiga predstavljaju objedinjeni folkloristički rad Alije Nametka. Knjiga *Folkloristika I* predstavlja naučni rad Nametka na polju folkloristike i sadrži 29 radova koji variraju od radova posvećenih metodološkom pristupu folkloristici kao nauci do naučnih studija iz folkloristike. Urednik oba toma je Sead Šemsović, redovni profesor na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Drugi tom, odnosno sveska, pod naslovom *Folkloristika II* sadrži narodne pjesme, priče i umotvorine koje je sakupio i objavio Alija Nametak. Tu su uvrštene tri zbirke: *Od bešike do motike*, *Junačke pjesme herceg-bosanskih Muslimana* i *Narodne pripovijesti bosansko-hercegovačkih Muslimana*. Nametkovi folkloristički radovi otkrivaju njegovu strast za dokumentiranjem kulturnih obrazaca života Bošnjaka, oslanjajući se na bogatu tradiciju islamske i bosanske kulture.

during the author's lifetime. In total, the first book contains 36 short stories and novellas.

The next book in "Selected Works of Alija Namek" is "Novellas and Short Stories II). The editor of this book is Fatma Hasanbegović, retired associate professor at the Faculty of Philosophy of the University of Sarajevo. She is the first person to defend a doctoral dissertation on the subject of Alija Nametak's literary work, and subsequently published the book "*Sunce i suton: književno djelo Alije Nametka*" ("Sun and Sunset: The Literary Work of Alija Nametak"). This volume was created as a compilation of several collections and books by Alija Nametak and contains a total of 40 short stories and novellas. The books "*Ramazanske priče*", "*Mladić u prirodi*", "*Dobri Bošnjani*", "*Bajram žrtava*" and "*Za obraz*" were used as sources.

The third book represents the only completed novel by Alija Nametak, "*Tuturuza i šeh Meco*", in which the author uses his knowledge of folklore to masterfully depict the life and everyday reality of Bosniaks in turbulent times. Through striking characters, Nametak skillfully evokes the spirit of traditional Bosnian life, with an emphasis on moral values, customs and inner dilemmas of the individual. The editors of this volume and the authors of the introductory text are Saliha Alijagić, librarian of the National Museum of Bosnia and Herzegovina and Muhamed Nametak, senior research associate of the Institute of History of the University of Sarajevo, both grandchildren of Alija Nametak. In addition to the integral part of the novel, this book also contains four additional sketches, shorter stories, which were subsequently found in the form of manuscripts, as well as published works in magazines after the initial publication of the novel in 1978.

The fourth and fifth books represent the combined folkloristic work of Alija Nametak. The book "*Folkloristika I*" ("Folkloristics I") represents Nametak's scientific work in the field of folkloristics and contains 29 works that range from works dedicated to the methodological approach to folkloristics as a science to scientific studies in folkloristics. The editor of both volumes is Sead Šemsović, a full professor at the Faculty of Philosophy, University

Ovaj doprinos čini ga jednim od ključnih autora u očuvanju narodnog stvaralaštva Bosne i Hercegovine, povezujući prošlost s budućim generacijama.

Alija Nametak tokom svog života također je pisao pjesme i drame, ali to književno stvaralaštvo predstavljalo je relativno mali dio njegovog književnog opusa, te se takvom vrstom književnosti isključivo bavio u mladosti, na samom početku svoje karijere. Shodno tome pjesme i drame su objedinjene u jednu, šestu knjigu, koja nosi naziv *Pjesme i drame*. Urednik ove knjige je Nehrudin Rebihić, vanredni profesor na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. On je ujedno i autor predgovora "Pjesničko i dramsko djelo Alije Nametka". Amina Šiljak-Jesenković, viši naučni saradnik na Orijentalnom institutu Univerziteta u Sarajevu, napisala je pogovor "Kratka bilješka o *Jusuifu i Zulejhi* u Nametkovoj drami i mesnevijama na turskom jeziku", gdje je, pored 28 pjesama i tri drame, uvrštena do sada izgubljena drama *Jusuf i Zulejha* o kojoj se do prije par godina samo nagađalo i sumnjalo u njeno postojanje. Osim ove, uvrštene su preostale tri drame, odnosno predstave: *Narodna vlada*, *Abdulah-paša u kasabi* i *Omer za naćvama*.

Posljednja, odnosno sedma knjiga, nosi naziv *Biografija i bibliografija Alije Nametka* i autor ove knjige je Omer Merzić, historičar i urednik u izdavačkoj kući Dobra knjiga, ujedno i praukun Alije Nametka. Ova knjiga predstavlja do sada najobimniju biografiju Alije Nametka zasnovanu na primarnim izvorima i razgovorima s članovima porodice. Osim toga, u ovu knjigu uvrštena je bibliografija Alije Nametka od blizu 1300 bibliografskih jedinica, među kojima su radovi Alije Nametka i radovi o Aliji Nametku. U knjigu je uvršten i rječnik orijentalizama i lokalizama koji je nastao kao sinteza različitih Nametkovih kraćih rječnika, koji su bili sastavni dio njegovih knjiga. U izradi i pregledu ovog rječnika učestvovao je Fehim Nametak, profesor emeritus Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i sin Alije Nametka.

Ovaj projekt u sedam tomova predstavlja monumentalno djelo koje sadrži najvažnije radove Alije Nametka iz oblasti književnosti i folkloristike. Osim važnosti ovih "Izabranih

of Sarajevo. The second volume, entitled "*Folkloristika II*" ("Folkloristics II"), contains folk songs, stories and works of art collected and published by Alija Nametak. It includes three collections: "*Od beške do motike*" ("From the cradle to the pickaxe"), "*Junačke pjesme herceg-bosanskih Muslimana*" (Heroic songs of Bosnian and Herzegovinian Muslims) and "*Narodne pripovijesti bosansko-hercegovačkih Muslimana*" ("Folk tales of Bosnian and Herzegovinian Muslims"). Nametak's folkloristic works reveal his passion for documenting the cultural patterns the life of Bosniaks, drawing on the rich tradition of Islamic and Bosnian culture. This contribution makes him one of the key authors in preserving the folk creativity of Bosnia and Herzegovina, connecting the past with future generations.

During his life, Alija Nametak also wrote poems and plays, but that literary creation represented a relatively small part of his literary oeuvre, and he exclusively dealt with this type of literature in his youth, at the very beginning of his career. Accordingly, the poems and plays were combined into one, the sixth book, which is entitled "*Pjesme i drame*" ("Poems and plays"). The editor of this book is Nehrudin Rebihić, associate professor at the Faculty of Philosophy, University of Sarajevo. He is also the author of the foreword "*Pjesničko i dramsko djelo Alije Nametka*" ("Poetry and drama work of Alija Nametak"). Amina Šiljak-Jesenković, senior research associate at the Oriental Institute of the University of Sarajevo, wrote the afterword "*Kratka bilješka o Jusufu i Zulejhi u Nametkovoj drami i mesnevijama na turskom jeziku*" ("A short note about *Yusuf* and *Zuleika* in Nametak's drama and mathnawis in the Turkish language"). In addition to 28 poems and three plays, the book includes the drama "*Jusuf i Zulejha*" (*Yusuf* and *Zuleika*), which has been lost so far, and whose existence was only speculated about and doubted until a few years ago. Apart from this, the remaining three dramas, or plays, were included: "*Narodna vlada*" ("People's Government"), "*Abdulah-paša u kasabi*" ("Abdullah Pasha in the Town") and "*Omer za naćvama*" ("Omer behind the Trencher").

djela” kao književnog i folklorističkog djela, ona također sadrže značajne naučne i stručne studije posvećene životu i djelu Alije Nametka. Time ovaj projekt objedinjuje ta dva segmenta i predstavlja izuzetno važno i značajno štivo za istraživače iz različitih nauka i disciplina, ali i čitatelje i ljubitelje književnosti.

The last, seventh book is entitled “*Biografija i bibliografija Alije Nametka*” (“Biography and bibliography of Alija Nametak”) and the author of this book is Omer Merzić, historian and editor at the publishing house “Dobra knjiga”, also the great-grandson of Alija Nametak. This book represents the most comprehensive biography of Alija Nametok to date, based on primary sources and interviews with family members. In addition, this book includes a bibliography of Alija Nametak of nearly 1300 bibliographic items, among which are works by Alija Nametak and works about Alija Nametak. The book also includes a dictionary of orientalisms and localisms, which was created as a synthesis of Nametak’s various shorter dictionaries, which were an integral part of his books. Fehim Nametak, professor emeritus of the Faculty of Philosophy of the University of Sarajevo and son of Alija Nametak, participated in the creation and review of this dictionary.

This project in seven volumes is a monumental work that contains the most important works of Alija Nametak in the field of literature and folkloristics. Apart from the importance of the “Selected Works” as a literary and folkloristic work, they also contain significant scientific and professional studies dedicated to the life and work of Alija Nametak. Thus, this project unites those two segments and represents an extremely important and significant reading material for researchers from various sciences and disciplines, as well as readers and lovers of literature.